

ISSN 2457-8428
ISSN-L 2457-8428

REVISTA EDUCATIA AZI

[Despre Revista](#)[Colegiul Redactional](#)[Arhiva Revistei](#)[Numarul Curent](#)[Anul III](#)[Apel articole](#)[Indexari](#)[Volum Colectiv 2018](#)

Albu Irina

e-mail: irina_gif@yahoo.com

Centrul Școlar de Educație Incluzivă Nr.1, Bacău

Studiu privind receptarea textului narativ în învățământul liceal incluziv

Rezumat: În cazul elevilor din învățământul liceal incluziv, contactul nemijlocit cu opera literară duce la formarea și consolidarea deprinderilor de citire corectă, conștientă și nuanțată, îmbogățirea substanțială a vocabularului, activizarea și nuanțarea fondului lexical al elevilor, însușirea structurii gramaticale corecte a limbii, prin perfecționarea deprinderii de citire și lucrul cu manualul ca principal instrument de muncă individuală.

Cuvinte cheie: învățământ incluziv, cercetare experimentală, receptarea textului narativ, concluzii.

De-a lungul timpului, gândirea pedagogică și mediul educațional în general au abordat în mod diferit problematica educației unor elevi care nu reușesc să atingă competențele cheie pe care elevii trebuie să le dezvolte. Și în prezent, societatea și școala manifestă o gamă variată de atitudini față de acești elevi: de la acceptare și includere în medii școlare obișnuite (tendință tot mai accentuată), la diferite modalități și stadii de separare și de izolare față de contextele sociale și educaționale la care au acces toți elevii.

Elevii școlarizați în Centrul Școlar de Educație Incluzivă, la nivel liceal sunt elevi cu cerințe educaționale speciale, mai precis, elevi care prezintă deficiențe ușoare și moderate. *Cerințele educaționale speciale* desemnează acele cerințe ori nevoi specifice față de educație, derivate sau nu dintr-o deficiență, care sunt suplimentare, dar și complementare obiectivelor generale ale educației.

Planificarea materiei la disciplina limba și literatura română pentru elevii cu cerințe educative speciale are ca sistem de referință programele școlare din învățământul de masă, pentru ciclul inferior al liceului. Altfel spus, elevii școlarizați în Centrele Școlare de Educație Incluzivă parcurg conținuturile specifice claselor a IX-a și a X-a și pe parcursul clasei a XI-a, una dintre cele mai importante condiții pentru o activitate responsabilă a profesorului fiind, pe lângă buna cunoaștere a domeniului disciplinei pe care o predă, a elementelor de psihopedagogie specială și înțelegerea și abordarea programei școlare.

În ceea ce privește literatura, aceasta reprezintă obiectul investigării didactico-metodice, o viziune modernă pentru procesul restructurării însușirii de către elev a specificului literaturii. În acest context problematic, apare firesc întrebarea: cu ce trebuie să se ocupe metodică literaturii în școală: cu predarea sau cu receptarea literaturii? Prin predare se înțelege, în general, emiterea de informații despre o anumită realitate, proces în care emițătorul deține un rol activ, iar cel ce ascultă un rol pasiv. Ori, cum s-ar vorbi despre predare în cazul unei partituri muzicale, al unui tablou sau, în cazul de față, al unui text literar narativ care implică universuri imaginare, fictive, menite să sensibilizeze cititorul, să-i stimuleze imaginația? În nici un fel. În cazul predării unei opere literare, este vorba despre transmiterea unor impresii sau judecăți critice ale emițătorului cu dorința de a fi învățate de elevi ca unice interpretări posibile, ceea ce este iarăși un nonsens. Prin limbajul ei conotativ, literatura favorizează lecturile multiple, în funcție de gradul receptivității literar-artistice a cititorilor. O metodică modernă a însușirii limbajului specific al literaturii trebuie să se ocupe de procesul receptării artistice a operelor, de metodele, procedeele și mijloacele specifice ale acestui proces, de înlesnirea contactului direct al elevului cu opera literară.

Sușținând ideea introducerii elevilor în analiza textelor de lectură în funcție de diversitatea lor, de apartenența lor la un anumit gen sau specie literară, nu se are în vedere renunțarea la metodele specifice lecțiilor de literatură din ciclul gimnazial. Lectura explicativă rămâne metoda care poate asigura atât dezvoltarea mesajului unui text, cât și familiarizarea elevilor cu instrumentele ale muncii cu cartea. Componentele lecturii explicative oferă resurse multiple de valorificare deplină a conținutului unui text de citire, indiferent de genul sau specia din care face parte. Ceea ce apare deosebit va fi ponderea pe care o va avea, în efectuarea analizei textului, fiecare din elementele componente ale lecturii explicative.

Încheată și unitară, fiind rezultatul unui proces unic de creație, opera literară în general, și cea epică în special are elementele componente într-o legătură indestructibilă, detaliul și părțile fiind armonizate, esențiale, de neînlocuit. Înlocuindu-se semnificativ, părțile unei opere literare se cheamă și se leagă reciproc, luminând întregul. Receptarea textului epic cere evidențierea unor caracteristici ale operelor literare în funcție de specie, dar și realizarea, în același timp, a unora dintre obiectivele cognitive (a

cunoaște, a aplica, a analiza, a sintetiza) și afective (*a reacționa, a recepta, a valorifica, a interioriza valorile*) ale educării și instruirii în literatura română. Textul trebuie adus în universul sensibil al elevilor, să se folosească criterii de investigare și valorificare a operelor, de descoperire și apreciere a gândurilor și sentimentelor încorporate creației.

Metodologia receptării optime a unui text epic trebuie să țină seama de principiul tratării diferențiate a textelor, de principiul analizei simultane a relației dintre conținut și expresie, de principiul participării active, conștiente și creatoare a elevului, toate acestea ducând la o viziune analitică și sintetică a operei literare.

Cercetarea experimentală a pornit de la următoarea ipoteză: *Dacă în cadrul lecțiilor de limba și literatura română se vor lucra intensiv texte narative, aplicând frecvent teste formative și utilizând în mod creator lectura explicativă, se va îmbunătăți în mod real capacitatea de receptare activă a textelor narative.*

Faptul că elevii pot descoperi diferite semnificații ale situațiilor prezentate impune să organizăm, pornind de la alcătuirea planului de idei, momente de adâncire a analizei textului, de interpretare a faptelor, de cunoaștere a personajelor prin acțiunile lor, de reliefare a plusului pe care îl aduc mijloacele artistice pe linia realizării și transmiterii mesajului. Toate acestea constituie sarcini de bază pentru receptarea eficientă a textului narativ.

Pentru realizarea cercetării am folosit următoarele metode: observația, conversația, metoda analizei produselor activității și cercetării documentelor, metoda testelor.

Pentru a verifica eficacitatea demersului metodic folosit în munca instructiv-educativă cu scopul de a recepta optim textul narativ s-a procedat la o comparație a rezultatelor obținute de eșantionul experimental cu cele obținute de eșantionul de control. Clasa experimentală este alcătuită din 12 elevi, iar clasa de control, din 11 de elevi, cele două colective fiind alcătuite din elevi care prezintă un nivel de dezvoltare cognitivă caracterizat prin deficiența mintală ușoară.

Experimentul s-a desfășurat în trei etape: etapa inițială, constatativă; etapa formativ-ameliorativă și etapa finală. Eșantionul de control (clasa de control) s-a ales din aceeași unitate de învățământ, cu elevi având aproximativ același nivel de pregătire intelectuală ca cel al elevilor din clasa experimentală. Aplicarea testelor la cele două eșantioane s-a desfășurat în aceeași etapă a perioadei de studiu, au cuprins probe gradate ca dificultate prin care s-au verificat cunoștințele și competențele elevilor în ceea ce privește receptarea cu succes a unui text narativ.

Etapa constatativă:

În această etapă am aplicat un test de evaluare inițială pentru a se stabili nivelul de pregătire al elevilor.

Elevii de la cele două clase au fost puși în aceleași condiții de lucru: au fost testați în aceeași zi, la aceeași oră, li s-a acordat același timp necesar rezolvării sarcinilor de lucru, nu li s-au dat indicații.

În etapa constatativă a nivelului de cunoștințe literare ale elevilor și de aplicare a acestora în situații practice, de evaluare, rezultatele au indicat că elevii ambelor clase au nivele asemănătoare de pregătire, fiind omogene din acest punct de vedere – condiție esențială pentru dezvoltarea investigației propuse. Rezultatele inițiale evidențiază faptul că doar un procent de 72,72% dintre elevi - pentru clasa experimentală și 74,48% dintre elevi - pentru clasa de control demonstrează un nivel ridicat al cunoștințelor în ceea ce privește textul narativ și receptarea lui .

Etapa formativ-ameliorativă:

În această etapă, la clasa de control lecțiile ce aveau ca subiect studierea unui text narativ s-au desfășurat în mod obișnuit, iar la clasa experimentală s-a lucrat intens textul epic, s-a folosit în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative, jocuri didactice, metode moderne, interactive care să asigure o învățare eficientă și un progres real al nivelului cunoștințelor.

La lecțiile de literatură în care se studia un text epic, indiferent de specia căreia îi aparținea, am aplicat teste de evaluare formativă în mod periodic, la majoritatea textelor studiate și la alte texte epice, din afara manualului, pe care le studiasem anterior cu elevii, folosind în mod creator lectura explicativă și alte metode activ-participative. Aceste texte și rezultatele lor mi-au permis cunoașterea imediată a greșelilor, a dificultăților de învățare ale elevilor, îndreptarea și eliminarea lor din mers prin îmbunătățirea demersului metodic și a calității metodologiei aplicate.

Etapa finală:

În această etapă am propus celor două eșantioane (clasa de control și clasa experimentală) același test de evaluare sumativă aplicat în condiții similare, am înregistrat și prelucrat rezultatele obținute în vederea confirmării sau infirmării progresului prin raportarea la testul inițial și la obiectivele stabilite în desfășurarea cercetării.

Concluzii:

În etapa de evaluare finală a nivelului de dezvoltare a capacităților elevilor de receptare a textului narativ, de lucru individual în analiza acestui tip de text, rezultatele au indicat o creștere semnificativă la clasa experimentală. Dacă rezultatele inițiale evidențiau doar un procent de 72,72% pentru clasa experimentală și 74,48% pentru clasa de control de realizare a sarcinilor de lucru pentru receptarea optimă a textului narativ, rezultatele finale indică o creștere la 82,72% pentru eșantionul experimental și, respectiv, 80,00% pentru eșantionul de control.

Comparând rezultatele la probele date, se constată că performanțele elevilor clasei experimentale sunt superioare celor ale elevilor clasei de control, care la începutul perioadei aveau aproximativ același nivel de pregătire în ceea ce privește receptarea textului epic. Lucrul acesta dovedește faptul că aplicând în activitatea instructiv-educativă un demers metodic bazat pe folosirea în mod creator a lecturii explicative în ceea ce privește receptarea textului epic în învățământul liceal incluziv, folosirea unui complex de metode activ-participative și interactive precum și aplicarea intensivă a unui set de teste formative specifice fiecărei specii a genului epic, se vor obține progrese reale în ceea ce privește capacitatea elevilor de a recepta eficient și corect mesajul fiecărui text în parte și le va fi un real ajutor în munca viitoare cu textul narativ.

Bibliografie:

1. Gherghina, Dumitru (coord.), *Limba și literatura română. Comunicare elaborată*, Craiova, Ed. Didactica Nova, 2003;
2. Nuță, Silvia, *Metodica predării limbii și literaturii române*, vol. I, Ed. Aramis, 2000.

Machedon Otilia,
otilia26@yahoo.co.uk
Liceul Teoretic „Sfânta Maria”, Galați

EXPLORING POETRY AS A STRONG OPTION IN THE EFL CLASSROOM

*Motto: 'And it was at that age ... Poetry arrived
in search of me. I don't know, I don't know where
it came from, from winter or a river.'*
Pablo Neruda, *Poetry*

Abstract: *The range of English learning materials currently available to students of EFL has been extended and varied. They are ranged from magazines, essays, newspaper articles, short stories, plays and novels. However, very few have considered poetry as proper material for learning English language. One of the factors for this marginalization of poetry as suitable material in the EFL classroom is that many believe that English poetry is still characterized as deviating from or distorting the norms of Standard English language and it is very difficult. The purpose of this paper is to show how English poems, if selected prudently, can be turned into effective EFL materials that can be used to improve students' level of the English language.*

Key words: *poetry, teaching, learning, EFL classroom, skills*

Rezumat: *Numărul materialelor de limba engleză care pot fi folosite la momentul actual în timpul orei de limba engleză este în continuă creștere și diversificare. Ele variază de la reviste, articole de ză, povestiri, romane și piese de teatru. Ci toate acestea, foarte puțini consideră poezia drept material adecvat pentru învățarea limbii engleze. Unul dintre factorii care au dus la marginalizarea poeziei în cadrul orei de limbă engleză este acela că mulți profesori consideră limba folosită în tipul acesta de literatură este foarte dificilă și deviază de la normele obișnuite ale limbii engleze. Scopul acestei lucrări este să demonstreze că poeziile din literatura engleză, atunci când sunt selectate cu grijă, se pot transforma în materiale interesante care pot contribui la ridicarea nivelului de limbă engleză.*

Cuvinte cheie: *poezie, predare, ora de limba engleză, aptitudini*

When it comes to the issue of what works of literature are suitable for use with language learners, then one often has to confront typical objections to using poetry in the classroom and the notion of poetry as a not proper material for foreign language learning. The following remarks, all made by language teachers, depict clearly the size of the issue.

If poetry's deviant language, what's the point of using it with language learners? They want to know what's right, not what's wrong!

We are trying to help our learners to communicate in contemporary colloquial English, not in stilted poetical terms!

My students don't read poetry in their own language, so how can they possibly read it in English?

Most authentic poems are very difficult to understand, even for native speakers, as their meaning is rarely overt and their use of language is idiosyncratic.

I've got a very demanding syllabus to get through, so there's no real time for playing around with poetry in my lessons.

So, why introduce poetry in the language classroom when the teachers' remarks drawn usually from their own experience are so discouraging? There are many substantial reasons to do so:

Historical and cultural reasons - poetry is a form of "saying" since prehistorical times and has survived through centuries in every society springing from deep human impulses and fulfilling human needs

Motivational reasons - poetry evokes feelings and a strong imagery, it offers a rich and varied repertoire of themes in short pieces of writing and can be a real source of pleasure for teacher and students.

Linguistic reasons - poetry is mainly rhythm and rhythm is a principle of life and all activity and is deeply involved with the very origin of language which involves rhythm, stress and similarities of sound.

Pedagogic reasons - poetry more than any other literary genre leaves space for self-expression and for creative productive activities.

However, one could not ignore the underlying issues that the teachers' quotations reveal, the fact that poetry is seen as an extra and superfluous rather than an integral part of the language programme, and that whenever the poem is seen in isolation, then, those extreme attitudes emerge: the poem is a rare flower, an orchid to be admired but not touched, or the poem is a thorn in the flesh, a bothersome text in deviant* language, involving a ritual of tedious questions which merely slow up the learning process.

(Tomlinson, 1996) Being myself a teacher I will attempt an analysis of the issues and try to defend the use of poetry with the language learner.

Poetry is a short piece of imaginative writing, of a personal nature and laid out in lines. In this sense, poetry is a product of the language and a tool to teach it, a tool to teach grammatical clues and a product when students make a composition of any topic.

Poetry can offer both a public and a personal face, for hardly any poem means only one thing. It can suggest individual interpretations or interpretations common to people and this can be an enormous pedagogic advantage for the creative teacher. It means that each learner's personal interpretation has validity. It also means that, because each person's perception is different and unique, almost infinite interactive discussions and exchange of ideas may spring. (Maley and Duff, 1989:10). Most of the poems include metaphors. Students can use cognitive skills by making comparisons between two different things and finding their similarities. The figures of speech used in poetry such as metaphors, similes and personifications help students to have a better understanding of the use of language in an unconscious way.

Poetry is a way for teaching and learning basic skills. It can be used as an enjoyable and a rewarding tool with the properties of rhyming and rhythm. It helps students to easily learn with the supra-segmental aspect of the target language, such as stress, pitch, intonation.

Poems are good to reinforce grammar structures and to improve writing abilities, bringing out creativity and rhythm in the classroom since students have to use their imagination to write.

Also, poems help to develop oral and mental capacities. They should be read aloud to reinforce the student's phonemic awareness, phonics, fluency, and vocabulary as well as to sharpen their receptive language skills by learning rhyming, sounds, stresses, pauses, alliteration and syllables.

Concluding, this article attempted to present the case for poetry in the EFL classroom referring mostly to the theoretical background of it, the strong reasons for introducing poetry in the language classroom and some of the difficulties or particularities that such a decision may entail for the language teacher. Using poetry in the classroom is a great tool, but we cannot forget that we have to choose the right material, so students can maximize their learning. It has to be interesting and adequate for each student level, reading about new things is usually interesting for students.

Bibliography:

Maley, A and Duff, B, 1989, The Inward Ear. Poetry in the language classroom, Cambridge University Press

Tomlinson B, 1986 Using Poetry with Mixed Ability Classes* in ELT Journal, 40,1

prof. IOSUB-GEORGESCU ALINA

email alinasanda333@gmail.com;

Colegiul Economic "Octav Onicescu" Botoșani

Noile educații-considerații generale

Rezumat: *Noile educații sunt laturi ale educației care își propun să distribuie informații specifice domeniilor de actualitate și au drept finalitate formarea de competențe și aptitudini necesare unui individ armonios, echilibrat, bine informat și competent. De asemenea în cadrul acestora se promovează atitudini pozitive față de mediu, semenii, progres tehnologic și globalizare.*

Cuvinte cheie: *societatea contemporană, educație, competențe, progres tehnologic, noile educații, stil de viață.*

Societatea modernă, caracterizată printr-un ritm alert de dezvoltare și progres, impune reconfigurări frecvente în ce privește curriculum-ul aplicat în școli. Astfel că, treptat, s-au conturat domeniile complementare ce necesită abordări pedagogice în vederea înzestrării elevilor cu setul de cunoștințe necesare pentru a fi caracterizați drept persoane responsabile, adaptabile și informate în ceea ce privește calitatea vieții. Încadrate ca alternative educaționale și denumite generic "noile educații", ele reprezintă contextul complementar în care pot fi dezvoltate anumite competențe și abilități necesare unui individ adaptat la contextul general al societății contemporane.

Lista noilor educații cuprinde:

- educația relativă la mediu (educația ecologică);
- educația pentru drepturile omului;
- educația pentru participare și democrație;
- educația pentru o nouă ordine economică internațională;
- educația pentru schimbare și dezvoltare;
- educația pentru tehnologie și progres;
- educația pentru comunicare și mass - media;
- educația în materie de populație sau educația demografică;
- educația pentru pace și cooperare;
- educația sanitară modernă;
- educația economică și casnică modernă;
- educația nutrițională;
- educația comunitară;
- educația pentru timpul liber.

- Educația ecologică vizează modul de raportare a omului modern la mediu, cu accent pe formarea unor atitudini de protejare și conservare. De asemenea, se urmărește conștientizarea în rândul elevilor a influenței benefice ale mediului asupra sănătății și calității vieții, îndemnându-i să manifeste o atitudine pozitivă și de reală preocupare față de problematica acestuia.
- Educația pentru drepturile omului are la bază principiile „Cartei Națiunilor Unite” și ale „Declarației universale a drepturilor omului” și își propune să îi responsabilizeze și să-i informeze pe elevi privind universalitatea drepturilor omului și privilegiul în a beneficia de aceste drepturi, promovate la nivelul unor instituții abilitate în acest sens.
- Educația pentru participare și democrație își propune să însușească elevilor principiile democrației reale, încurajându-i să se implice în organizarea, conducerea și evaluarea responsabilă a propriilor comportamente și ale comportamentelor altora. Conform acesteia, cetățeanul modern trebuie să fie un om activ, implicat și conștient de influența sa în cadrul societății.
- Educația pentru o nouă ordine economică internațională pornește de la caracteristica fundamentală a societății moderne și anume globalizarea și își propune să informeze elevii privind dinamica accentuată a domeniului economic internațional.
- Educația pentru schimbare și dezvoltare promovează un comportament pozitiv față de schimbare, cu responsabilizarea directă în ceea ce privește evoluția micro și macro a societății.
- Educația pentru tehnologie și progres promovează o atitudine pozitivă față de progresul tehnologic, încurajând creativitatea și inovația tinerilor în acest domeniu.
- Educația pentru comunicare și mass – media presupune formarea și cultivarea capacității de valorificare în plan personal și profesional a informației furnizată de presă, radio, televiziune. Încurajează dezvoltarea unui spirit critic, exprimarea liberă și presupune dezvoltarea capacității de a asculta, a exprima și de a transmite mesaje constructive.
- Educația în materie de populație sau educația demografică își propune să informeze tinerii privind aspectele semnificative ale dinamicii populației, cu accent pe cauze și efecte, pe dezechilibre sau factori declanșatori ai anumitor procese specifice.
- Educația pentru pace și cooperare promovează cultura păcii, atitudinile civice în defavoarea celor ostile, încurajând cooperarea și combaterea ideilor și atitudinilor ostile.
- Educația sanitară modernă are în vedere transmiterea unor cunoștințe, formarea unor abilități, atitudini și valori favorabile dezvoltării fizice și psihice armonioase.
- Educația economică și casnică modernă are în vedere pregătirea tinerilor pentru adevărată lume a bunurilor, la practicile economice, la lumea muncii.
- Educația nutrițională este parte integrantă a conceptului de ”stil de viață sănătos” și promovează comportamente alimentare echilibrate, a unei conduite alimentare adecvată nevoilor unui organism sănătos.
- Educația comunitară vizează parteneriatele și implicarea activă în cadrul comunității în care școala este văzută ca un centru social deosebit de ofertant sub aspectul activităților și oportunităților de dezvoltare oferite.
- Educația pentru timpul liber valorizează ideea timpului ca resursă neregenerabilă și extrem de utilă și își propune să dezvolte comportamente adecvate și favorabile de petrecere a timpului liber, încurajând în acest sens lectura, activitățile în aer liber, sportul, hobby-urile.

Valorificarea în școală a acestor noi tipuri de educații se poate realiza prin introducerea lor ca noi discipline de studiu, ca forme de CDL-uri/CDȘ-uri sau prin inserarea lor drept capitole conexe în cadrul disciplinelor existente. De asemenea, pot fi integrate ca activități extrașcolare, nonformale, menite să completeze și să contribuie la formarea de competențe și comportamente dezirabile pentru un individ adaptat la cerințele diverse ale societății moderne contemporane.

Noile educații reprezintă așadar conținuturi adaptate din punct de vedere educațional, care își propun să completeze și să dezvolte personalitatea elevului în mod armonios și adaptat la o societate extrem de dinamică și progresistă.

Bibliografie:

- Lector univ. dr. Corina Gheorghiu ”Fundamentele pedagogiei- teoria și metodologia curriculumului (pedagogie I) - suport de curs -, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, Facultatea de Științe ale Educației, Departamentul de Specialitate cu Profilul Psihopedagogic, Suceava

Prof. înv. Primar: Elena Dolinschi Ioanei

e-mail: lenutza_11@yahoo.com

Școala Gimnazială Nr. 2, „Luca Arbure”, Arbore

Educația incluzivă în context internațional

Rezumat: *Complexitatea vieții sociale în continuă evoluție solicită oameni capabili de o integrare rapidă, oameni care să fie mereu bine informați, cu o sensibilitate aparte, receptivi la nevoile celor din jur, cu trăsături de caracter ferme și stabile în fața vicisitudinilor pe care le au de înfruntat ulterior. Printre atributele acestei societăți se pot enumera: schimbarea, transformarea, egalitatea șanselor, continua formare, cooperarea, evoluția tehnologiei, preocuparea pentru oameni și pentru nevoile lor în ceea ce privește dezvoltarea, integrarea și inovarea. Elementul central al societății, element care poate contribui în mod valoros și radical la evoluția tuturor elementelor componente ale societății este EDUCAȚIA.*

Cuvinte cheie: educație, schimbare, egalitate, educație incluzivă, integrare, inovare.

Conștientizându-se ca ființă a acestei planete, omul își conștientizează și valoarea sa socială, de aici rezultând grija deosebită pe care o va acorda colectivității. Ființele valide devin interesate de modificarea profundă a principiilor de viață și de extrapolarea acestor principii asupra persoanelor defavorizate.

Organizațiile mondiale și naționale, asociațiile profesionale sau nonprofesionale cu scop umanitar sunt expresia aceleiași filosofii, aceleiași *concepții integraționiste*, având la bază un principiu unic, cel al *normalizării*.

La baza acestui principiu a stat mereu discrepanța enormă între nivelul economic, social și cultural al semenilor noștri priviți ca ființe egale, cu personalități individuale, cu drepturi și libertăți egale, dar în condiții de afirmare atât de diferite. Este firesc efortul omului de a *normaliza* ceea ce a perturbat nu atât natura, cât societatea, prin prejudecățile sale acumulate de-a lungul secolelor de ignoranță. De aceea, acest principiu a apărut în țările foarte dezvoltate din punct de vedere economic și cu o democrație autentică, extinzându-se rapid și firesc asupra recuperării și integrării sociale a tuturor persoanelor defavorizate sau cu cerințe speciale, cum se mai numesc ele în termeni moderni, indiferent că este vorba de boală, deficiență fizică sau psihică.

Socializarea umană, definită drept procesul de achiziție a tuturor valorilor pozitive din societate și folosirea lor în interacțiunea și viața socială, culminează cu atribuirea unui *rol* și câștigarea unui *statut social*. Aceste două concepte ajută la cercetarea relațiilor interpersonale, a poziției și activității individului uman în raport cu structura societății.

Statutul social este definit prin ansamblul comportamentelor pe care o persoană le poate aștepta în mod legitim de la ceilalți indivizi. *Rolul social* constă în ansamblul comportamentelor pe care ceilalți indivizi le așteaptă în mod legitim de la acea persoană. Desigur, aceste două concepte sociologice fundamentale, fără de care integrarea socială își pierde sensul, se modifică sau capătă note specifice în cazul persoanelor cu cerințe speciale. Însă această modificare nu trebuie privită ca ceva static sau ireversibil, ci, dimpotrivă, ca ceva dinamic.

Adaptarea societății contemporane la permanentele cerințe schimbătoare ale unei lumi care evoluează rapid, care necesită abordări multiple ale fenomenelor naturale și/ sau sociale și care impune adoptarea de tehnici și strategii eficiente în vederea atingerii tuturor obiectivelor sale, presupune implicarea activă a întregii societăți pentru a pune în centrul preocupărilor sale *ființa umană*, în general.

Educația incluzivă este un proces foarte complex, un proces de lungă durată care necesită o serie de analize, schimbări și construcții continue pentru a realiza politici și practici incluzive și a asigura bazele unei culturi educaționale incluzive.

Pe de altă parte, educația incluzivă a apărut ca o reacție firească a societății noastre la obligația acesteia de a asigura cadrul necesar și condițiile impuse de specificul educației persoanelor cu cerințe educative speciale (cu CES). Bogăția spirituală a lumii contemporane rezidă tocmai din respectul și valorizarea tuturor oamenilor, pentru că lumea modernă acceptă faptul că fiecare individ este o dimensiune aparte care îmbogățește și potențează, împreună cu celelalte experiențe, lumea de azi, dar și lumea de mâine.

Educația incluzivă, respectiv integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă a apărut ca o provocare spre schimbarea atitudinilor și mentalităților, dar și a politicilor și practicilor de excludere și segregare. Integrarea elevilor cu cerințe educaționale speciale în învățământul de masă are ca scop, în primul rând, rezolvarea câtorva dintre problemele pe care le întâmpină copiii în procesul educației și dezvoltării lor.

Se știe că educația de bună calitate reprezintă un DREPT fundamental al omului și copiii au dreptul la educație generală, iar modelul incluziunii socio-educaționale are la bază acest drept, înglobat în dreptul internațional. Fiecare copil, indiferent de apartenență sau de nivelul de dezvoltare a capacităților sale, are dreptul la o educație de bună calitate care să conducă în cea mai mare măsură la dezvoltarea capacităților sale cognitive și de integrare socială.

Pe de altă parte, fiecare copil este înțeles ca un participant activ la învățare și predare și pentru că fiecare aduce cu sine în procesul complex al învățării și dezvoltării o experiență unică, un stil de învățare personal, un model social, o interacțiune specifică, un ritm individual, un mod de abordare, un context cultural căruia îi aparține.

Conceptul de „educație pentru toți” a fost lansat în anul 1990 în Thailanda la Conferința Internațională a Ministerului Educației, iar în anul 1994 la Salamanca, în Spania, s-a lansat dimensiunile educației pentru toți care constau în calitatea actului educațional și acces pentru toți copiii: „Școlile trebuie să primească toți copiii, fără nici o deosebire privind condițiile lor fizice, sociale, emoționale, lingvistice sau de altă natură. Acestea se referă și la copiii cu dizabilități sau talentați, copiii străzii și copiii care muncesc, copiii din populații îndepărtate sau nomade, copiii aparținând minorităților lingvistice și etnice...”.

Pentru ca activitatea instructiv – educativă să fie profitabilă pentru toți elevii, aceasta trebuie să se realizeze diferențiat, iar educația diferențiată vizează adaptarea activității de instruire la posibilitățile diferite ale elevilor, la capacitatea de înțelegere și ritmul de lucru propriu unor grupuri de elevi sau chiar fiecărui elev în parte.

Pentru ca educația copiilor cu cerințe speciale să fie eficientă, pe de o parte trebuie să aibă un caracter integrat, iar pe de altă parte trebuie să aibă un caracter diferențiat, să fie adaptată particularităților de vârstă și de înțelegere ale elevilor.

Caracterul integrat al învățământului ne pune în față o problemă a situației în care un copil cu handicap este integrat într-o clasă obișnuită. În fapt este vorba, pe de o parte, de situația copilului respectiv, iar pe de altă parte, de situația clasei în care este integrat. Sub ambele aspecte, ceea ce urmărim este o bună înțelegere reciprocă, o existență socială normală a copiilor, în ciuda diferențelor existente. Pentru copilul cu handicap aceasta înseamnă a fi înțeles și acceptat, cu tot ce are el pozitiv, cu tot ce poate aduce vieții de grup. Această normalizare a relațiilor este benefică și pentru ceilalți elevi, care învață să respecte dreptul la diferență, să fie solidari cu semenii lor care întâmpină dificultăți în viață.

Procesul de integrare educațională a elevilor cu CES include elaborarea unui plan de intervenție individualizat, în cadrul căruia, folosirea unor modalități eficiente de adaptare curriculară joacă rolul esențial.

Raporturile ce se stabilesc cu fiecare elev în parte sunt foarte importante. Elevul trebuie să simtă că este apreciat ca individ de către comunitatea din care face parte. Astfel, elevii vor participa la procesul de învățământ în funcție de posibilitățile fiecăruia, cadrele didactice trebuind să-și adapteze metodele pedagogice în consecință.

Copiii sunt o categorie socială care în ciuda aparențelor nu au timp să aștepte: dacă sunt lăsați să crească fără ajutorul de care au nevoie, personalitatea viitorului adult are cu siguranță de suferit.

Bibliografie:

- 1.A.Ghergut, (2005), *Sinteze de psihopedagogie specială*, Editura Polirom.
- 2.Preda, V. (1994). *Les modèles pour l'intervention precoce aupres des enfants avec des besoins speciaux*, "Studia Universitatis Babeş-Bolyai, Psychologia-Paedagogia", XXX, 1-2.
- 3.Roth, W. (1970). *Tifologie (Psihologia deficienţilor vizuali)*, Editura Didactică și Pedagogică, Bucureşti.
- 4.Oléron, P. (1969). *L'éducation des enfans physiquement handicapés*, P.U.F., Paris.
- 5.Coser, L. R. (1966). *Role distance, sociological ambivalence and transitional status systems*, American Journal of Sociology, p.72.
- 6.Boboc, I., (2002), *Managementul educațional*, EDP, Bucuresti.
- 7.Neamtu, C. A. Ghergut, A., (2000), *Psihopedagogie specială*, Polirom, Iași.
- 8.Vrasmas, T., (2004), *Școala și educația pentru toți*, Editura Miniped, București.

Lupu Nicoleta

e-mail: gheorghenicoleta22@yahoo.com

Centrul Școlar pentru Educație Incluzivă, Brașov

Creativitatea

Rezumat: Dezvoltarea creativității elevilor este un obiectiv des întâlnit în activitatea cadrelor didactice. În acest context, se consideră util a cunoaște câteva informații teoretice despre creativitate, informații care au rolul de a ghida cadrul didactic în atingerea obiectivului propus.

Cuvinte cheie: creativitate, probă de creativitate

Definiții

După Popescu-Neveanu, 1978 apud Roco, 2001, 2004 „creativitatea presupune o dispoziție generală a personalității spre nou...”(p. 52). Jaoui, H., 1990 apud Roco, 2001, 2004 definește creativitatea ca aptitudinea de a realiza ansambluri originale și eficiente plecând de la elemente preexistente (p. 70). Limbos, 1988 apud Roco, 2001, 2004 vede în creativitate capacitatea de a imagina răspunsuri la probleme, de a elabora soluții inedite și originale. A fi creativ înseamnă a vedea același lucru ca toată lumea, dar a te gândi la ceva diferit.

Calități

Productivitatea se referă la numărul mare de idei, soluții.

Utilitatea privește rezultatele acțiunii, care trebuie să fie folositoare

Eficiența se referă la randamentul acțiunii, la performanțele care se pot obține prin folosirea rezultatelor activității creatoare.

Valoarea produselor activității creatoare trebuie să prezinte însemnătate din punct de vedere teoretic sau practic

Ingeniozitatea presupune eleganță și deosebită eficacitate a metodelor de rezolvare.

Noutatea

Originalitatea se apreciază prin raritatea ideilor, soluțiilor sau produselor (Roco, 2001, 2004)

Etapele procesului creator

1. *Prepararea sau pregătirea*, cu subetapele:

- observația sau sesizarea problemei;
- analiza și definirea problemei;
- acumularea materialului informațional;
- formularea de ipoteze, schițarea primelor soluții

2. *Incubația*- este etapa de așteptare în urma perioadei îndelungate de preparare.

3. *Iluminarea*- este faza în care ideea, soluția la o problemă apar brusc, fără știrea sau intenția persoanei.

4. *Verificarea*- este o etapă de elaborare, revizuire și cizelare a ideilor, soluțiilor presupunând o gândire solidă (Roco, 2001, 2004)

În manualul de "Psihologie", sunt descrise mai multe niveluri ale creativității:

1. *Creativitatea expresivă*- este forma fundamentală a creativității care nu este condiționată de nici o aptitudine și este cel mai ușor de surprins în desenele copiilor.
2. *Creativitatea productivă*- este nivelul specific tehnicienilor pentru că presupune însușirea unor deprinderi
3. *Creativitatea inventivă*- este cea care se valorifică prin invenții și descoperiri
4. *Creativitatea inovativă*- presupune înțelegerea profundă a unui domeniu și modificarea abordării unui anumit fenomen
5. *Creativitatea emergentă*- nivelul suprem al creativității care presupune descoperirea unei idei care să revoluționeze un întreg domeniu de cunoaștere

În școală se încearcă dezvoltarea creativității expresive prin încurajarea spontaneității și libertății de exprimare. Roșca, 1981 atrage atenția că dezvoltarea personalității creatoare este favorizată de o afecțiune moderată a părinților față de copii, combinată cu încurajarea independenței lor intelectuale și cu crearea de ocazii care să favorizeze dezvoltarea intereselor și aptitudinilor pentru diferite domenii de activitate. Fie că este vorba de familie sau școală, printre condițiile care facilitează dezvoltarea conduitei creatoare se pot enumera: limitarea constrângerilor și a factorilor care produc frustrare, încurajarea comunicării, a acceptării unui risc. (p. 80).

Cosmovici, 1996 amintește ca **factori care blochează creativitatea** conformismul social și fixitatea funcțională (utilizarea obiectelor doar prin prisma funcțiilor care le-au consacrat). Arieti, 1976 apud Clinciu, 2001 amintește ca bariere ale creativității: insecuritatea personală, teama de greșeală, munca constantă care poate genera blocaje mintale, tendința exagerată la competiție, graba de a accepta prima idee, descurajare rapidă.

Există și **metode consacrate de stimulare a creativității** (Cosmovici, 1996 apud Clinciu, 2001): Brainstormingul, Sinectica lui Gordon. Ambele sunt metode de potențare a creativității în grup. În cazul primei metode, participanții trebuie să genereze un număr maxim de idei asupra unei probleme concrete, prezentată într-o manieră simplă. Se elimină judecata critică, iar ideile sunt născute prin asociații libere, prin recombinație și transformare a ideilor altora. Ședința este condusă de un specialist care enunță problema, maniera de lucru, înregistrează soluțiile și crează un climat favorabil. Sinectica lui Gordon respectă două reguli: să faci un lucru ciudat să devină familiar, să faci ca obișnuitul să devină ciudat.

Dar cum putem evalua creativitatea unui elev?

Probă de creativitate (după Gârboveanu și colab., 1981, p.95)

Proba este împărțită în cinci categorii.

- *Utilitate*: Ce poți face cu o ață?/ Ce poți face cu o cutie goală?/ Ce poți face cu o foaie de hârtie?
- *Silabe*: Spune cât mai multe cuvinte care încep cu silaba ma/mi/pa
- *Similitudini*: Spune cât mai multe asemănări între prună-piersică/ușă-fereastră/pisică-șoarece.
- *Probă de tip problematic*: Formulează cât mai multe întrebări despre frunză/piatră/foc?
- *Consecințe*: Ce s-ar întâmpla dacă soarele ar cădea de pe cer?/dacă ar fi numai zi?/dacă ar seca oceanele?

Fiecare item măsoară următoarele caracteristici ale creativității: fluiditatea (numărul mare de răspunsuri), flexibilitatea (răspunsuri din domenii variate), originalitatea (răspunsuri ieșite din comun), elaborarea (răspunsuri detaliate, elaborate). Gradul de dificultate al probelor crește treptat, de la cea mai simplă "Ce poți face cu o ață?" până la cea mai complicată "Ce s-ar întâmpla dacă ar seca oceanele?".

Bibliografie

Clinciu, A. (2001). *Psihologie generală. Curs pentru învățământ la distanță*. Brașov: Ed. Univ. Transilvania.

Cosmovici, A. (1996). *Psihologie generală*. Iași: Polirom.

Gârboveanu, M., Negoescu, V., Nicola, G., Onofrei, A., Roco, M., Surdu, A. (1981). *Stimularea creativității elevilor în procesul de învățământ*. București: EDP.

Neculau, A. (coord.). 2005. *Psihologie*. Iași: Polirom.

Roco, M. (2001, 2004). *Creativitate și Inteligență Emoțională*. Iași: Polirom

Roșca, A.I. (1981). *Creativitatea generală și specifică*. București: Ed. Academiei Rep. Socialiste România.

Lepadatu Steluța¹; Lupu Laura²

e-mail: steluta_l@yahoo.com¹; laura_lepadatu1990@yahoo.com²

Liceul Teoretic "Marin Preda", Turnu Măgurele¹;

Institutul de Geografie, Academia Română²

Evoluție și tendințe în sistemul educațional românesc

Rezumat:

În România, perioadele de tranziție și posttranziție au adus o serie de schimbări fundamentale, cu influență semnificativă în dinamică dezvoltării socioeconomice. Articolul abordează aspecte referitoare la dezvoltarea sistemului educațional, într-o societate în continuă schimbare, fiind prezentate, în acest sens, elemente privind tendințele și dinamica provocărilor din învățământul preuniversitar românesc. În vederea reducerii disparităților analizate, au fost identificate o serie de strategii de dezvoltare și asigurare a calității învățământului românesc.

Cuvinte cheie: educație, strategii didactice, calitatea educației, orientare în carieră, tehnologie didactică

Introducere

Educația reprezintă o componentă de bază a societății, cu semnificații multiple pentru calitatea vieții populației, la nivel individual, comunitar și societal, nivelul de educație fiind considerat un bun indicator pentru capacitatea de adaptare a populației la provocările tot mai complexe ale societății. Nivelul înalt de educație indică o bună capacitate de adaptare, asigurând potențialul de a utiliza cunoștințele și abilitățile pentru reacții optime de răspuns și adaptare, fiind folosit frecvent ca indicator al capacității unui

sistem de a înțelege și de a se adapta la riscurile și vulnerabilitatea în schimbare (Mărginean, Vasile, 2015).

În anul 2015, în cadrul Organizației Națiunilor Unite, a fost propusă *Agenda 2030*, ce implică un set de obiective de dezvoltare durabilă (SDG – Sustainable Development Goals, 2016). Cele 17 obiective se adresează, atât statelor și regiunilor subdezvoltate, cât și celor dezvoltate. Această etapă de integrare a obiectivelor dezvoltării durabile a fost organizată pentru elaborarea unor studii și proiecte complexe asupra unor aspecte, precum: sărăcie, educație, inegalități socioeconomice, sănătate, șomaj etc. La baza tuturor obiectivelor stă garantarea unei educații de calitate, prin promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții, asigurarea accesului egal la toate nivelurile de învățământ, reducerea abandonului școlar, îmbunătățirea sistemului educațional, reducerea disparităților în educație, precum și aprecierea diversității culturale, accesul la educația de calitate fiind esențial pentru funcționarea adecvată a unei societăți durabile.

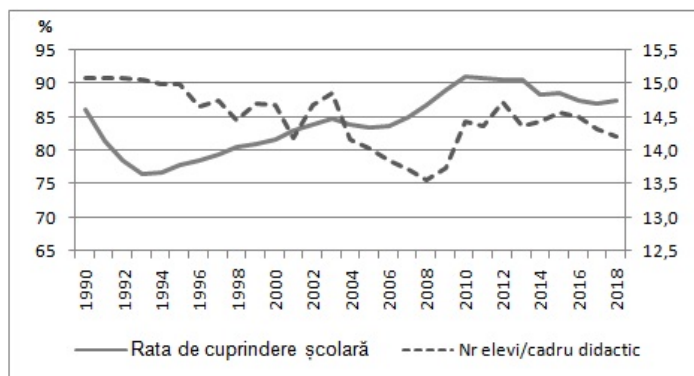
În ultimii ani, România a traversat o perioadă puternic marcată de o serie de schimbări, în primul rând de ordin socioeconomic, cu impact puternic asupra populației. Situația socioeconomică actuală are o influență majoră asupra sistemului de învățământ, prin accentuarea inegalităților de șanse în educație, distribuția teritorială a diferitelor instituții, accesibilitatea limitată la educație a elevilor proveniți din mediul rural, corelarea ineficientă a sistemului educațional cu cerințele impuse de tendințele socioeconomice actuale. În acest context, analiza evoluției și tendințelor din sistemul educațional românesc are un rol major în identificarea principalelor strategii de dezvoltare și asigurare a calității învățământului preuniversitar.

Provocări ale sistemului educațional preuniversitar

Schimbările sociale și economice din ultimele decenii au avut un impact puternic asupra sistemului educațional, cu implicații evidente asupra participării tinerilor pe piața forței de muncă, asigurarea unui învățământ de calitate devenind o provocare majoră, ce conduce la necesitatea planificării eficiente a acțiunilor și investițiilor dedicate învățământului românesc.

Evoluția generală a populației a avut un sens predominant descendent, pe fondul unei natalități în continuă scădere, reducerii numărului locurilor de muncă și mobilității populației, prin plecări, atât spre țări mai dezvoltate din punct de vedere socioeconomic, cât și spre orașe care oferă un număr și o diversitate mai mare de locuri de muncă, dar și mai multe oportunități de educație și formare. Ca urmare a natalității în continuă scădere și mobilității populației, efectivele de elevi cuprinse în sistemul românesc de învățământ preuniversitar au înregistrat scăderi tot mai mari de la un an la altul, însă cu o rată de cuprindere școlară ce a avut o evoluție predominant ascendentă în ultimii 18 ani, atingând valorile maxime în perioada 2012-2014 și valori de puțin peste 85% în anul 2017 (*Graficul nr. 1*). Cu toate acestea, indicatorul referitor la numărul cadrelor didactice responsabile de educația elevilor înscriși în învățământul preuniversitar a înregistrat valori în scădere, ajungând în anul 2017 la 14,3 elevi/cadrul didactic.

Graficul nr. 1. Evoluția ratei de cuprindere școlară și nr elevilor/cadrul didactic în perioada 1990-2018

România se confruntă cu o serie de provocări referitoare la planificarea investițiilor în infrastructura de educație. Există diferențe semnificative între regiunile și județele țării, iar, pe medii de rezidență, mediul rural este în dezavantaj, diferențele privind infrastructura, facilitățile unităților de învățământ și performanțele elevilor fiind vizibile pentru toate nivelurile de educație.

O serie de indicatori referitori la criteriile de performanță, infrastructură și resursele din sistemul educațional preuniversitar au fost sintetizați în *Tabelul nr. 1*. Noile reglementări legislative din sfera educației au condus la reorganizarea rețelei unităților școlare, în perioada 2007-2017 numărul unităților de învățământ scăzând cu aproximativ 10%, de la 6393 în anul 2007 la 5748 în anul 2017, potrivit Institutului Național de Statistică.

Tabelul nr. 1. Evoluția indicatorilor de educație și diferențieri pe medii de rezidență

Indicatori	Mediul de rezidență	2007	2010	2014	2017
Rata de promovabilitate la bacalaureat	Total	82,08%	69,3%	60,65%	71,4%
Nr unități de învățământ	Urban	2850	2693	2675	2685
	Rural	3543	3289	3115	3063
Nr laboratoare școlare	Urban	10712	11341	11283	11297
	Rural	4672	5552	5539	5450
Nr ateliere școlare	Urban	5179	4612	3930	3749
	Rural	1072	826	644	558
Nr PC-uri în unitățile școlare	Urban	106997	144234	168465	180880
	Rural	45286	97518	99478	99697

Prelucrare după: *Institutul Național de Statistică*

Diferitele aspecte ale infrastructurii de educație au un impact semnificativ asupra rezultatelor elevilor, măsurate prin examenele de evaluare națională la clasa a VIII-a și bacalaureat, performanțele acestora fiind mai ridicate în mediul urban, unde elevii au acces la facilitățile de bază și utilitățile corespunzătoare procesului de învățare. De asemenea, statisticile arată că elevii din regiunile mai puțin dezvoltate economic nu au acces la laboratoare și ateliere, biblioteci școlare corespunzător echipate, săli de sport ori alternative de transport.

Valorile înregistrate pentru rata de promovabilitate la bacalaureat, de puțin peste 71% în anul 2017, evidențiază o serie de neconcordanțe între activitatea de predare și activitatea de învățare, nivelurile joase de educație constituind bariere critice în calea dezvoltării umane. Mai mult, tinerii absolvenți se confruntă și cu unele probleme legate de formarea profesională neadecvată exigențelor pieței muncii, migrația internațională a forței de muncă, risc mai mare de șomaj, comparativ cu alte grupuri ocupaționale, lipsa consilierii profesionale. Este un proces în care deciziile sunt influențate de educația primită în familie și în școală, de orientarea religioasă și de alți factori sociali, însă, în vederea depășirii acestor obstacole, învățământul preuniversitar trebuie să asigure o strategie didactică eficientă, cu o activitate de formare a elevilor orientată pe nevoia acestora de a se adapta la o societate preocupată permanent de încadrarea pe piața muncii a unui personal înalt calificat.

Învățământul preuniversitar se confruntă cu o serie de provocări și probleme legate de abandonul școlar, creșterea ratei de analfabetism, costurile ridicate ale educației moderne, infrastructura educațională de slabă calitate, dificultăți în abordarea metodologiilor moderne, scăderea numărului și calificării cadrelor didactice, dar și unele fenomene sociale, cum sunt: sărăcia, șomajul părinților, componența familiei, discriminarea.

Strategii de dezvoltare și asigurarea calității învățământului preuniversitar

Nu numai învățământul superior, ci și cel preuniversitar trebuie să răspundă provocărilor moderne impuse de o societate în continuă schimbare, asigurând o formare profesională la un nivel de calitate care să fie conform cu normele stabilite la nivel internațional.

Obiectivele educaționale trebuie să fie strâns legate de generarea unor cunoștințe generale cuprinzătoare, stăpânirea instrumentelor cunoașterii și asigurarea unor abilități personale necesare în viață (abilitatea de a comunica cu ceilalți, de a se integra ca parte a unei echipe), dezvoltarea unor abilități practice, dezvoltarea unui comportament social și a spiritului de echipă, exersarea capacității de asumare a responsabilităților (Jain, Prasad, 2018).

Educația bazată pe cunoaștere

Societatea actuală presupune un model de educație diferit de cel tradițional, în strânsă legătură cu dezvoltarea socială susținută în plan economic, politic, cultural și comunitar. Este promovată ideea dezvoltării modelului de școală creativă, ce trebuie să facă față procesului de tranziție de la societatea postindustrială la societatea informațională, care utilizează tehnologia informațiilor cu scopul susținerii și dezvoltării unor noi economii, politici și culturi (Pănișoară, 2009). Educația preuniversitară românească trebuie să asigure, pe lângă egalizarea șanselor de reușită pentru toți elevii, adaptarea populației școlare la provocările impuse de tranziția de la economia bazată pe informație la societatea bazată pe cunoaștere, prin promovarea interdisciplinarității și diferite tipuri de activitate practică. Sistemul de învățământ trebuie să promoveze un nou model de școală creativă, cu activități proiectate la un nivel superior, în strânsă legătură cu structurile unei societăți deschise, angajate într-o competiție socială permanentă, pe criterii valorice: economice (economia de piață), culturale, politice (democrație), comunitare (valorificarea optimă a resurselor în context local, regional și național), naturale (susținerea ecologiei) (Cristea, 2016).

Strategii de promovare a succesului școlar

Nivelul de educație influențează în mod semnificativ integrarea socioprofesională a viitorului absolvent, fiind necesare o serie de strategii și condiții de asigurare a succesului școlar, stabilite în strânsă legătură cu cauzele nereușitei școlare: familială, psihofiziologică și pedagogică.

Se diferențiază două categorii de factori ai reușitei școlare: *factorii interni*, subiectivi, cum sunt: capacitatea intelectuală, maturizarea psiho-socială, motivația pentru învățare, abilitățile și *factorii externi*, cum sunt: mediul familial, mediul socio-cultural, organizarea pedagogică, grupul de prieteni, competența profesorului, structura și conținutul învățării. Succesul școlar depinde în mare măsură de condițiile existente în viața familială, de componența familiei din care elevul provine, de condițiile

favorabile de viață, de învățatură și cultură, de preocuparea constantă a părinților pentru educația acestora și de asigurarea sprijinului în rezolvarea dificultăților la învățatură și la alegerea anturajului copiilor. În susținerea succesului școlar, cadrul didactic ocupă, însă, un loc foarte important. Acesta trebuie să asigure orientări valoroase și reale, formarea convingerilor pentru obținerea unei pregătiri de înaltă performanță, formarea, în timpul școlii, a capacităților necesare integrării socio-profesionale eficiente și creative, aprecierea favorabilă a societății față de învățământ. O astfel de atitudine de pregătire a elevilor este în conformitate cu exigențele existente pe plan internațional, fiind necesară pregătirea elevilor la nivelul standardelor europene și mondiale.

Contribuția tehnologiei didactice la asigurarea succesului școlar

Utilizarea tehnologiei informatice în școală se conturează, în momentul de față, ca un domeniu în plină dezvoltare, atât în ceea ce privește elaborarea teoretică sau cercetarea experimentală, cât și existența, în multe țări, a unor programe naționale de informatizare cu obiective precise în această direcție. Dezvoltarea rapidă a acestor tehnologii a dus la descoperirea unor noi instrumente de lucru și a unor noi forme de conținut, dar încă mai este nevoie de o transformare la nivelul sistemului de educație, pentru a asimila noile tehnologii, pentru a le utiliza eficient, pentru a crește accesul la resurse educaționale digitale și pentru a crea noi medii virtuale de învățare. Un mediu de învățare virtual va ajuta elevul să își construiască singur structurile cognitive mentale necesare asimilării unor cunoștințe, având un impact puternic asupra nevoilor lor de învățare, autodezvoltării, participării în societate și alegerii următoarelor profesii. Adoptat în unitățile de învățământ ca o alternativă la educația tradițională, e-Learning-ul nu dorește să înlocuiască sistemele clasice, ci să faciliteze și să întărească procesul de învățare.

În România, e-Learning-ul a constituit obiectul mai multor studii, ce au evidențiat principalele avantaje ale utilizării acestor programe educaționale în învățământul preuniversitar: creșterea interesului de a învăța; lucrul în echipă; reducerea absenteismului; îmbunătățirea performanțelor școlare; dezvoltarea competenței de comunicare și capacității de rezolvare a problemelor (Gîju, 2017). Bineînțeles, această metodă de evaluare prezintă și unele mici dezavantaje, legate de tipul costurilor ridicate, de necesitatea existenței calculatoarelor și laboratoarelor performante, dar și de necesitatea instruirii prealabile a cadrelor didactice.

Rolul strategiilor didactice interactive în eficientizarea procesului de predare-învățare

Învățământul preuniversitar românesc are nevoie de cadre didactice care urmăresc apariția și stabilizarea unor relații optime între activitatea de predare și cea de învățare, potrivit particularităților elevilor și condițiilor concrete de învățare, strategiile didactice fiind eficiente numai în măsura în care reușesc să-i antreneze pe elevi în asimilarea activă și creatoare a informației didactice. Succesul unor astfel de strategii didactice în învățământul românesc este posibil numai prin orientarea permanentă a cadrelor didactice către facilitarea relației dintre învățare (prin asigurarea relației dintre informație și procesele psihice ale învățării) și necesitățile societății actuale. Combinarea strategiilor didactice, printr-o învățare activă, asigură creșterea potențialului de adaptare la provocările socioeconomice tot mai diversificate. În vederea adaptării la mediul socio-profesional, este esențială construirea unor strategii didactice interactive, bazate pe acțiune, aplicare, cercetare, experimentare, elevii dobândind competențe solide, dar și încrederea că acestea vor deveni operaționale și le vor servi în mod autentic în diverse contexte de viață.

Infrastructura educațională

Asigurarea unei infrastructuri educaționale corespunzătoare reprezintă un standard minim pentru asigurarea calității educației în învățământul preuniversitar românesc. Caracteristicile mediului de învățare influențează în mod semnificativ progresul școlar al elevilor și gradul de participare la învățământul preuniversitar. În prezent, inegalitățile dintre mediul urban și rural, foarte clare în privința facilităților școlare și dotării unităților de învățământ cu echipamente de specialitate, impun necesitatea finanțării adecvate a sistemului educațional pentru construirea și modernizarea infrastructurii destinate educației și formării. În mediul rural, principalele cerințe sunt legate de proiectarea clădirilor, norme de igienă și standarde de funcționare, dar și de lipsa laboratoarelor, atelierelor și sălilor de sport ori de dotarea necorespunzătoare a acestora. Situația este și mai dificilă, întrucât elevii încadrați în școlile lipsite de dotările de bază sunt cei care, în mare măsură, provin din familii cu venituri scăzute, uneori, fără posibilități de acoperire a cheltuielilor legate de educație. În mediul urban, unitățile de învățământ dispun de spații dotate cu infrastructura corespunzătoare, dar se confruntă, în schimb, cu probleme legate de supraaglomerare ori de lipsa dotărilor tehnice necesare.

Educația orientată spre dezvoltarea profesională

Educația și formarea sunt esențiale pentru progresul socioeconomic, alinierea competențelor dobândite în școală la nevoile de pe piața muncii fiind esențiale în acest sens. În contextul economic actual, este nevoie de o forță de muncă calificată, cu un nivel ridicat de productivitate, calitate și inovare, care să diminueze emigrarea forței de muncă înalt calificate și să reducă în mod considerabil șomajul populației tinere. România nu dispune de informații cu privire la nevoile de formare de pe piața forței de muncă, atât activitățile profesionale și tehnice, cât și cele bazate pe cunoaștere confruntându-se cu provocări diverse și o neconcordanță între competențele dobândite și cererea de pe piața muncii. Atât la nivelul preuniversitar, cât și la nivelul învățământului superior, este necesară adoptarea unor strategii de promovare a incluziunii și coeziunii sociale și de dezvoltare personală, prin modernizarea sistemelor de învățământ și exploatarea oportunităților existente de accesare a fondurilor structurale și de investiții europene pentru aducerea sistemelor de educație și formare la un nivel de performanță mai ridicat.

Consilierea vocațională

Pentru elevi, consilierea reprezintă un proces de explorare a caracteristicilor personale, lumii ocupaționale, ocupațiilor potrivite și alternativelor educaționale care îi pot conduce spre ocupațiile compatibile, formarea și dezvoltarea abilităților de management al carierei, foarte importante încă din timpul anilor de școală. Orientarea în carieră oferă suport elevilor prin încercarea de identificare a unor activități de sprijinire în procesul de depășire a barierelor legate de piața muncii, prin explorarea potențialului profesional și personal. De asemenea, foarte utile sunt și activitățile legate de *informare în carieră* (influențarea procesului de dezvoltare în carieră prin informarea propriu-

zisă și introducerea conceptelor specifice pieței muncii), *coaching* și *informare pe piața muncii* (analiza și prezentarea unor tendințe pe piața muncii).

Discuții și concluzii

Analizele privind evoluția și tendințele din învățământul preuniversitar românesc evidențiază o serie de dezechilibre și provocări referitoare la abandonul școlar, infrastructura educațională de slabă calitate, dificultăți în abordarea metodologiilor moderne și în explorarea potențialului profesional al elevilor, ce reprezintă bariere în calea asigurării unui învățământ de calitate, bazat pe formarea și adaptarea elevilor la condițiile socioeconomice actuale.

În acest context, sunt necesare unele modificări majore ale sistemului de învățământ, având ca principal obiectiv aducerea sistemelor de educație și formare la un nivel de performanță mai ridicat, ca urmare a necesității proiectării acestora în funcție de exigențele societății de azi și de mâine, prin învățare independentă și creatoare.

Bibliografie

Cristea, Sorin (2016), *Educația. Concept și analiză*, Didactica Publishing House, București, 118 p.

Gîju, Adriana (2017), *E-Learning în România*, Editura Sitech, Craiova

Jain, C., Prasad, N. (2018), *Quality in Education. Concept, origin and approaches*, Quality of Secondary Education, pp. 9-16

Mărginean, I., Vasile, M. (coord.) (2015), *Dicționar de calitatea vieții*, Editura Academiei Române, București

Pânișoară, I.O. (2009), *Profesorul de succes. 59 de principii de pedagogie practică*, Editura Polirom, Iași

*** *A framework for understanding SDG interactions*, ICSU (International Council of Science), Paris, 2016, available online at (<https://council.science/cms/2017/03/SDGs-interactions-framework.pdf>)

***Institutul Național de Statistică

Bogdan Maria Luminița

e-mail: lumi9478@yahoo.com

Grădinița cu P.P „Trenulețul Veseliei”-Bistrița

„ȘI EU OCROTESC NATURA!”

Rezumat: *De fapt, problema raportului dintre OM ȘI MEDIUL ÎNCONJURĂTOR nu este nouă. Ea a apărut din cele mai vechi timpuri. Orice copil poate deveni un prieten al naturii, cu condiția să înțeleagă și să respecte natura. Natura are nevoie de prieteni. Nu mila de viețuitoare, ci respectul este necesar unei adevărate prietenii cu natura. Grădiniței îi revine importanta sarcină ecologică, aceea că, încă de la cea mai fragedă vârstă, copiii să ajungă să cunoască, să iubească și să ocrotească natura.*

Cuvinte cheie: *dragoste, respect, natură, ocrotire, ecologizare.*

În cartea: „Din ale naturii” Ion Simionescu spunea: „Natura poate să slujească de carte, de profesor, de povătuitor. Ea te îndeamnă, te cheamă, ea îți propune cu mici mijloace tot ce vei avea nevoie mai târziu. Nu închide această carte plină de învățături înțelepte, nu o neglija pentru alte cărți în care sunt cuprinse numai strofe din cartea întreagă ce-ți stă înaintea ta.”

Privește mediul înconjurător, poluarea din ce în ce mai intensă, deșeurile care se strâng tot mai mult, schimbările climatice neașteptate, gândește-te că există o nevoie imediată de educație ecologică pentru fiecare vârstă. Vom ajuta astfel la presiunea catastrofelor naturale, din ce în ce mai evidente și cu urmări tot mai serioase care ne afectează continuu.

Data fiind deschiderea și receptivitatea de care dau dovadă copiii preșcolari, acum este momentul să-i sensibilizăm și să-i facem să privească atent tot ceea ce-i înconjoară.

TREBUIE să nu mai repete greșelile generațiilor trecute. Primele acțiuni pot începe de la grupa mică, atunci când micuțul este îndrumat să ducă hârtia de ciocolată la coșul de gunoi. De la început va face acest lucru pentru că „așa spune mama sau doamna”, încet-încet el va înțelege semnificația gestului și-l va repeta, chiar dacă se găsește în curte, pe stradă, în parc etc.

Starea actuală a mediului va influența sănătatea oamenilor și va afecta peisajul natural. Trebuie să găsim soluții urgente pentru a stopa emisia de substanțe nocive și distrugerea mediului înconjurător.

Dacă nu te implici, nu ajută, nu contribui la o educație ecologică adecvată, vina poate fi chiar a ta, iar consecințele le vei suporta și tu și ceilalți!

Să trăim în armonie cu natura! E oare un principiu atât de greu de realizat?

La nivelul învățământului preșcolar s-au desfășurat, în ultimii ani programe susținute de educație ecologică prin care urmărim să formăm viitori cetățeni educați în sensul protejării mediului înconjurător.

Scopul principal al educației privind mediul înconjurător este acela de a oferi fiecărui individ posibilitatea de a manifesta o atitudine personală, responsabilă față de mediul în care trăiește. Educația ecologică are semnificația deprinderii unui anumit mod de a înțelege relația dintre om și mediul de viață, care nu este numai al său, ci și al

plantelor și animalelor.

Punctul de plecare al acestui demers îl constituie optica noastră ce trebuie să exprime respectul pentru mediul natural de care beneficiem cu toții și pe care îl vom moșteni generațiile viitoare. Deci este important ca noi, cei ce avem misiunea de a-i educa pe cei mici, să avem o conștiință ecologică bine conturată, pentru ca acțiunile pe care le desfășurăm să fie eficiente și credibile în fața copiilor.

Educația ecologică este un proces complex și de durată, care nu se încheie la sfârșitul unui ciclu de învățământ, iar în realizarea lui am pornit de la simplu trecând progresiv la lucruri din ce în ce mai complexe.

Pentru realizarea programului ne-am stabilit mai întâi câteva obiective fundamentale:

- sprijinirea copilului pentru a manifesta curiozitate pentru cunoștințele din domeniul ecologiei;
- stimularea copilului pentru a desfășura activități cu caracter experimental și demonstrativ, prin care să contribuie la păstrarea sănătății mediului în care trăiește;
- însușirea unor norme cu caracter ecologic ce vizează asigurarea echilibrului dintre sănătatea individului, a societății și a mediului, formarea unei atitudini dezaprobatoare față de cei care încalcă aceste reguli.

Am început cu formarea la copii a bunului obicei de a păstra curățenia în sala de grupă și acasă, de a nu călca în picioare iarba și florile și am continuat cu acțiuni mai complexe, de amenajare și întreținere a spațiilor verzi.

La nivelul grădiniței noastre, preocupările în domeniul protecției mediului și-au găsit materializarea prin participarea la Proiectul Național de Educație Ecologică „ECOGRĂDINIȚA”, proiect demarat în 2004, continuă și în prezent. Activitățile derulate în cadrul Proiectului s-au desfășurat pe următoarele coordonate:

- conservarea, protecția și îmbunătățirea calității mediului;
- protecția sănătății populației;
- utilizarea atentă și rațională a resurselor naturale.

O activitate interesantă a fost „Circuitul apei în natură” – activitate cu caracter practic și experimental, desfășurată cu ocazia zilei Mondiale a Apei. Pentru a observa influența pe care o are poluarea asupra plantelor și viețuitoarelor, am efectuat câteva experiențe simple de decantare a apei în mai multe vase, folosind un sistem etajat, și am udat florile cu apă curată și cu apă poluată (amestecată cu petrol) pentru ca preșcolarii să poată sesiza acțiunea directă asupra sănătății plantelor.

„Să descoperim tainele naturii” – a cuprins plimbări prin împrejurimi, pe malul apei, vizită la grădina zoologică Tg. Mureș – în scopul cunoașterii faunei și florei. În aceste drumeții am urmărit să îmbinăm utilul cu plăcutul și ne-am folosit de orice prilej pentru a-i pune pe copii direct să observe aspecte specifice și pentru a le dezvolta raționamente deductive în raport cu natura. Astfel, în timpul observărilor pe care le-am efectuat cu aceste ocazii, le-am dezvoltat copiilor pericolul dispariției – ca urmare a poluării – a unor specii de plante și viețuitoare și am stabilit împreună reguli de protejare a acestora.

„S.O.S. – deșeurile sufocă Pământul” – a cuprins o activitate practică de curățare a împrejurimilor. Copii echipați corespunzător au adunat ambalaje, hârtii și resturi de obiecte devenite inutile, lăsate de cei certați cu legile bunului simț și ale unui comportament civilizat, le-au pus în saci menajeri și în locuri special amenajate. De asemenea i-am învățat pe copii să îndepărteze crengile uscate doborâte de vânt, să nu rupă plante, să nu omoare găze, să nu sperie păsările și alte animale care din această cauză, și-ar putea părăsi cuiburile și adăposturile pentru totdeauna. Desfășurând asemenea activități copiii se simt importanți, își conștientizează propria lor valoare, contribuind la echilibrul mediului înconjurător.

Întorși la grădiniță, copiii au desenat diferite afișe prin care cereau tuturor oamenilor „PROTEJAȚI NATURA!”. Tot cu aceste ocazii copiii au adunat materiale din natură pe care apoi le-au folosit în activitățile desfășurate în grădiniță.

„Ieftin și ecologic” – o altă activitate cu caracter practic aplicativ în care copiii, sub îndrumarea educatoarelor, și-au confecționat jucării, costume din materiale refozabile și reciclabile, am organizat expoziții cu ele și am participat la o paradă a costumelor la nivel de unitate și oraș, activitatea s-a bucurat de un real succes ce ne-a răsplătit munca depusă.

În scopul apropiării copiilor de natură și pentru evidențierea diverselor aspecte ecologice ale activităților din programul zilei, în afara activităților specifice de cunoaștere a mediului prevăzute explicit în programă, am apelat la posibilitatea abordării interdisciplinare a tuturor activităților desfășurate zilnic.

Organizarea activității copiilor pe arii de stimulare crează condiții pentru investigații, experimente, descoperiri ale proprietăților unor obiecte și fenomene din mediul înconjurător, asimilarea regulilor și normelor de comportare, în vederea protejării lui.

JOCURILE DE ROL trebuie privite prin interdependență cu experiența de viață a copiilor și cu deprinderile formate până la momentul desfășurării acestora.

Astfel, în jocurile „De-a grădinarii” și „De-a florăresele”, copii, ajutați de educatoare, au amenajat în curtea grădiniței rondouri de flori, jardiniere, pe care le-au stropit și le-au plivit.

În cadrul lor, copii și-au însușit și reguli, au început să ia atitudine față de gesturile celor care încearcă să le distrugă.

Conștientizarea rolului naturii în viața omului dar și contribuția omului la dezvoltarea mediului le-am realizat și prin alte jocuri: „Caută-ți un prieten în lumea plantelor / animalelor”, „Tu ești apa, eu sunt aerul”, „Cum ai trăi pe o planetă pustie?” (fără plante, animale, apă).

Am desfășurat și jocuri care să permită aplicarea unor norme specifice de comportament sau adaptarea unei atitudini de protejare a mediului și de combatere a acțiunilor distrugătoare ale omului: „Copii pot fi prietenii naturii”, „Micii ecologiști”, „Luptătorii împotriva poluării”.

Lucrările realizate la sectorul ARTĂ au reflectat modul în care copii văd lumea înconjurătoare. Cu ajutorul materialelor puse la dispoziție, am planificat teme diverse, copii redând ceea ce ia impresionat din activitățile anterioare: Flori de primăvară, Copacul înflorit, Câmp cu flori, Fluturi, Albine, Cărbuși, Copiii îngrijesc florile, Vin păsările călătoare, Soarele luminează pământul.

Ponderea mare a observațiilor în cadrul activităților de cunoaștere se explică prin faptul că valorii cognitive-formative se subordonează valoarea ecologică a

observării, exprimată prin deprinderi pe care le formează copiilor, concretizate în acțiuni de ocrotire și conservare a mediului ambiant.

Urmărind procesul de germinație, copiii au descoperit ca din boabele de grâu sau fasole se dezvoltă plante numai dacă se asigură condiții de aer, lumină, căldură și umiditate cospunzătoare.

Observarea directă într-o perioadă de timp i-a ajutat să înțeleagă faptul că plantele (mai ales cele din flora spontană) cresc și se dezvoltă sub influența condițiilor de mediu, iar plantele cultivate (prin grija oamenilor) sunt udate, spălate, li se administrează îngrășăminte.

Primăvara, când toată natura înverzește, copiii pot observa transformările prin care trec copacii din curtea proprie, cei din curtea grădiniței sau cei din parcuri. Observă cum sub influența căldurii și a luminii uni muguri se umflă și se transformă în flori, iar alții în frunțe. Vor înțelege astfel că fiecare crenhuță cu flori ruptă dintr-un pom înseamnă mai puține fructe, de asemenea, dacă vor rupe mugurii copacilor din parc, aceștia vor avea mai puține frunze. Și cum ei știu că frunza este „bucătăria” plantei, că aici se pregătește hrana ei, vor înțelege că lipsa frunzelor va influența creșterea și dezvoltarea plantelor, deci și a copacilor.

Activitățile de observare a unor flori vor fi ocazii de a transmite informații despre plante, dar și de a le dezvolta copiilor atitudini și conduite corespunzătoare protejării naturii.

Îndrumându-i pe copii să admire parcurile, să asculte murmurul unui izvor, să observe viața unei insecte, obiceiurile unei păsări, vor deveni prietenii naturii, apoi protectorii ei.

O gingașă floare, o pasăre zburând, un pom înmugurit, un plâpând fluturaș sunt doar câteva elemente ale mediului care strecoară în inima copilului bucurie și dragoste pentru natură.

Aceste emoții estetice se păstrează toată viața și vor reprezenta mai târziu baza unor sentimente adânc conștientizate.

Bibliografie:

1. Marcela Meraru și Valeria Opreșoreanu, Educație ecologică - " Scrisoarea copilului către pământ" , Editura Emia, 2004
2. Revista "Învățământul preșcolar" nr. 1-2 /20
3. Ungureanu Maria – „Educația ecologică a micilor școlari”

Popa Ana-Maria

Tel: 0742054838

Masterand, International Corporate Finance

Universitatea de Vest din Timișoara

Modele de bune practici în educația universitară

Susținerea parteneriatului public – privat –

Rezumat: Pornind de la situația actuală de pe piața muncii din România și având în vedere atât sistemul educațional public, cât și metodele private de pregătire a personalului, ne-am propus să găsim cea mai eficientă metodă pentru a stimula cele două sectoare, public și privat, să devină mai complementare în procesul educațional universitar. Colectând exemple de bune practici internaționale precum și analizând nevoile mediului de business, ale mediului academic și ale generației actuale de studenți, vom prelucra o propunere concretă a mediului academic către mediul privat, pentru a colabora într-o pregătire mai eficientă și axată pe individ.

Cuvinte cheie: finanțare privată, finanțare publică, capital educațional, generația Y, capital uman.

Dreptul la educație este fundamental pentru menținerea păcii. Așa cum spunea câștigătoarea premiului Nobel pentru Pace în 2014, o tânără de doar 17 ani, Malala Yusafzai, "Un copil, un profesor, un stilou și o carte pot schimba lumea. Educația este unica soluție." Atunci când transpunem această afirmație simplă în viața de zi cu zi, ne dăm seama că ea se aplică în totalitate. Un lider, o misiune, un mentor și un produs pot schimba lumea; această afirmație arată ciclicitate și faptul că niciodată nu ne oprim din învățat, chiar și atunci când începem noi să fim cei care îi învățăm pe alții.

Acest articol pornește de la ipoteza că: **Este absolut necesară o corelare conștientă a mediului privat cu mediul public în procesul educațional universitar, care să sprijine eforturile indivizilor de a dobândi mai multă educație și a fi un produs finit, care să participe la sustenabilitatea pieței muncii.** Astfel, considerăm că generația Y vine cu așteptări ridicate în ceea ce privește sistemul educațional terțiar. Nu mai este suficientă pentru aceștia abordarea dintr-o perspectivă teoretică a materialului didactic, ci așteaptă o completare practică în mod constant de la cadrul didactic, care nu poate satisface mereu aceste curiozități. Mediul de afaceri are astfel oportunitatea să își asume rolul de pilon în creșterea calității forței de muncă și să intervină în procesul educațional. De asemenea intervine și dorința tinerilor de a participa în cât mai multe programe de formare profesională și alte programe educaționale (ex. cursuri de limbi străine, antreprenoriat, IT, etc.) care sunt susținute prin contribuții individuale. Statul nu pune la dispoziție integral resursele necesare pentru a susține cererea ridicată pentru educație, considerând că beneficiarii ar trebui să suporte o parte din costuri. Acest lucru se întâmplă rar în instituțiile de învățământ din România, educația fiind un bun gratuit, pus la îndemâna celor care obțin rezultate favorabile la evaluările aferente fiecărui stadiu educațional. Cu toate acestea, o mare parte din costurile pentru educație în România sunt acoperite din resursele proprii ale individului. Acesta fie își dorește să devină competitiv pe piața globală și realizează că investiția individuală este absolut necesară pentru a accesa programe internaționale de formare profesională, fie are o perspectivă

de creștere organică la nivel local, deci investește mai puțin, dar constant.

O altă abordare vine din perspectiva educației ca investiție în capitalul uman, care ca orice investiție are costuri aferente însă așteaptă și beneficii. Deși se vorbește des în literatură despre costul de oportunitate al studentului ca și capital uman care ar trebui exploatat, studiul de față dorește să sublinieze importanța amânării momentului de inserție definitivă pe piața muncii a tinerilor. Considerăm că astfel, studentul nu numai că va urma un parcurs firesc și neforțat, fiind la latitudinea acestuia să își cultive vocația și să descopere o paletă largă de oportunități, dar va aduce beneficii mai sustenabile pe termen lung, în momentul inserției pe piața muncii.

În anul 2015, la nivelul Uniunii Europene s-au alocat în medie pentru educație 4,9% din PIB, respectiv 10,3% din totalul cheltuielilor publice, echivalentul a 716 miliarde de euro. Aproximativ 60% din totalul alocărilor se utilizează pentru acoperirea costurilor cu personalul, în timp ce doar 8% se investesc în infrastructură. Indicatorul de volum al investițiilor exprimat ca procent din PIB are tendința de a stagna în ultimii ani. Educația rămâne pe locul al patrulea în clasamentul alocărilor bugetare după protecție socială, sănătate și servicii publice generale. Rata absolvenților unei forme de învățământ terțiar a atins la nivel european 39,1% în anul 2016. Din cele 28 de state membre, 18 au reușit să depășească deja nivelul de 40%. Datorită tendinței constante de expansiune a învățământului terțiar, se consideră că atingerea acestui rezultat este realizabilă până în anul 2020. Prin urmare, politicile pentru acest nivel educațional se focusează acum pe creșterea calității. Cu toate că din punct de vedere al mediei europene rezultatele sunt promițătoare, încă există disparități considerabile între țări, genuri, între populația autohtonă și imigranți.

Marea Britanie a atins în anul 2016 o rată de 48,1% a absolvenților unei forme de învățământ terțiar în rândul tinerilor cu vârste între 30 și 34 de ani, fiind printre țările cu cele mai ridicate rezultate ale indicatorului. Sistemul universitar britanic este de fapt printre cele mai performante din întreaga lume fiind subiectul unui proces de modernizare și adaptare continuă.

Finlanda înregistrează o valoare de 46,1% a aceluiași indicator, cu 7% peste media europeană și cu tendințe de creștere. În termeni de randament al investițiilor, sistemul universitar contribuie cu 6% la valoarea economică adăugată națională, având 136.000 de angajați. ***Fiecare 1 euro cheltuit generează beneficii de 7,76 euro, în timp ce fiecare loc de muncă din mediul universitar susține în mod indirect alte patru din celelalte sectoare economice.***

Germania este una dintre țările care excelează pe linia inserției pe piața muncii a absolvenților, înregistrând în anul 2016 o rată generală de 90,2%. Absolvenții unei forme de învățământ secundar se angajează în timp util într-o proporție de 87,8%, iar cei ai unei forme de învățământ terțiar, în proporție de 93,1%. Succesul se datorează în principal structurii procesului formativ, care combină concomitent învățarea teoretică cu activitățile remunerate de internship. Cele două componente au o pondere relativă echilibrată și sunt aplicate pentru perioade extinse. În acest mod, tranziția de la sistemul de educație la ocuparea locului de muncă devine facilă și absolvenții nu întâmpină dificultăți majore de acomodare.

La nivelul zonei de Vest din România este important de subliniat dimensiunea parteneriatului public-privat care aduce vaste beneficii pentru ambele părți (mediul academic și mediul de afaceri). Astfel facem o trecere în revistă a rezultatelor interviurilor susținute cu 15 corporații sau companii medii, parteneri Universității de Vest Timișoara și a nevoilor identificate în rândul studenților. Am împărțit natura investițiilor în 4 categorii mari și am prezentat modele de bune practici după cum urmează:

1.1. Activități în mediul academic

93,4% din companii investesc astfel

- workshop-uri de dezvoltare competențe tehnice și "soft skills"
- prezentări și vizite în companie
- consiliere și orientare în carieră, cursuri de limbi străine, cursuri de educație financiară
- programe cu scopul de a reprofila tinerii care doresc o altă carieră
- majoritatea activităților sunt realizate sub conceptul de gamificare - învățare bazată pe joc
- susținerea de laboratoare și seminarii pentru studenți cu profesioniști din companie => creșterea numărului de profesioniști înscriși la doctorat
- susținerea unui portofoliu divers de cursuri opționale
- proiecte de diplomă realizate pe proiecte din companii (ajută la definirea sferei practice, după dobândirea de cunoștințe teoretice
- revizuirea cursurilor din programa universitară cu informații de actualitate, utile ulterior studenților la locul de muncă

=> cea mai populară formă de investiție în mediul academic prin implicarea directă a resursei umane a companiei pentru programe de educație alternativă

*Model de bună practică : cursuri de educație financiară pentru mediul academic dar nu numai. "Know-how" livrat de angajații instruiți în acest scop (peste 500-800 angajați). Peste 30 000 adulți au beneficiat de acest curs în 1,5 ani la workshopuri). Investiția nu este doar în resursa umană a companiei ci și în materialele pentru curs (tipar și design) dar și într-un camion de educație financiară care interacționează cu publicul în mai multe orașe ale României (copii sub vârste de 14 ani).

1.2. Infrastructură și instrumente/obiecte necesare studiului

33,3% din companii investesc astfel

- Investiții în echipamente tehnice (ex. companie telecomunicații a investit peste 1 milion de euro în ultimii 20 de ani în infrastructura universitară din Timișoara.)
- Amenajarea de săli în cadrul facultăților și zone de relaxare pentru studenți

*Model de bună practică: Minds Hub este un spațiu de coworking de 200mp realizat din finanțări 100% provenite din mediul de afaceri. Acesta este construit sub forma unui hub educațional și impactează peste 1000 de tineri anual prin programe de învățare nonformală.

=> Infrastructura existentă, renovată modern, conform așteptărilor tinerilor.

1.3. Finanțări directe

100% din companii investesc astfel

- oferirea de premii pentru șefii de promoție (ex. 10 x 300 euro/student)=> costuri reduse, lipsă control, rezultate incerte
- achiziționarea de programe pentru utilizare gratuită de către studenți (ex: pachetul MOS office gratuit studenților UVT)
- oferirea de internship-uri plătite pe perioada verii sau perioadă determinată în timpul anului universitar
- finanțarea programelor ONG-urilor studențești sau a celor cu viziune în educație
- "un fond de bani care să finanțeze cercetarea pentru tineri" ca aceștia să treacă în următorul grad. Intervine aici contribuția mai multor companii pe proiectele de cercetare
- susținerea inițiativelor antreprenoriale ale studenților prin finanțări de tip "business angel" a ideilor de afaceri ale acestora
- credite bancare oferite pentru studii între 2007-2013 nu au fost accesat decât într-un volum redus.

*Model de bună practică (companie din domeniul financiar - bancar) concurs pe rețelele sociale prin care s-a votat cel mai tare profesor din fiecare județ. Premii în bani de 1000euro oferite de o companie cu scopul de a promova cadrele didactice dedicate. Acest fenomen a generat valoare adăugată prin prisma profesorilor care au donat mai departe banii către cauze sociale, umanitare.

**Model de bună practică (companie din automotive): susținerea unei serii de proiecte de cercetare ale companiei pe care le dau facultăților de profil să lucreze pe ele, fiind remunerate. => profesorii sau doctoranzii obțin un venit suplimentar din astfel de colaborări și își diversifică portofoliul de cercetare.

1.4. Burse private

20% din companii investesc astfel

- Metodă eficientă de susținere a elitelor fiecărei generații și atragerea talentelor
- costuri ridicate: ex: "30 000 euro burse cu calcularea ROI estimată pentru 2020"
- burse oferite studenților de top din zona informatică - scop: să își continue studiile, să nu lucreze în timpul facultății, să lucreze ulterior la compania care oferă bursa (obligativitate prin contract) - 1250lei/luna - 30 de studenți finanțați, media pe an de minim 8,50)
- bursele pentru doctoranzi din zona informatică - scop: să rămână în facultate, deoarece se sesizează problema lipsei cadrelor didactice - 2300lei/luna 1 singura persoana, +3/4 în plus în fiecare an)
- co-finanțare la bursele Erasmus+ pentru studii în străinătate pentru studenții la drept (pentru a oferi o experiență educațională internațională completă)

*Model de bună practică (companie din domeniul consultanță financiară și audit) : 17 studenți au fost finanțați cu burse de 250euro/lună - 3 ani. Realizarea unui internship de 1/2 luni plătit pe perioada de vară, iar la finalul celor 3 ani contract de muncă pe perioadă nedeterminată până în 2020. Cu toții sunt înscriși la masterat.

70,6% sunt angajații companiei în prezent

Această generație de studenți este una foarte selectivă în procesul de învățare, preiau doar informațiile stric necesare. De asemenea sunt "multitasking", preferă online banking-ul, e-shopping-ul, comunică prin "instant messaging" pe platforme diverse mai degrabă decât prin e-mail. Generația Millennials este cunoscută ca fiind "instant gratification generation" - având așteptările ridicate de la viața profesională și cea personală; fără îndoială că aceștia sunt cei care vor schimba economia. Sunt caracterizați prin atribute ca încredere exagerată, optimism, cu aspirații nerealiste; un alt aspect important este faptul că sunt moștenitorii "marelui transfer de avere"; bogăție care a fost acumulată după Marea Depresiune de către generația "baby boomers". Doresc să rămână autentici, să creeze impact și sunt foarte preocupați de problemele sociale și de mediu din întreaga lume. Comportamentul generației Y va determina o schimbare interesantă în economia globală, datorită diferențelor majore față de generațiile anterioare.

Respondenții s-au arătat foarte preocupați, ca cetățeni globali, în legătură cu top 3:

1. Quality Education (264)
2. Clean Water and Sanitation (239)
3. Peace, Justice and strong Legislation (229)

Aceste aspecte reflectă preocuparea tinerilor pentru învățământ de calitate, pe care majoritatea, din postura de studenți, îl fac prioritar. Situația actuală din România, i-a determinat să pună pe locul 3 aspectele legate de justiție, legislație și pace, ca rezultat al stabilității unei țări.

*Model de bună practică: În cadrul Minds Hub se organizează lunar întâlniri ale Consiliului Educației Colaborative care urmăresc aducerea la aceeași masă a reprezentanților mediului de afaceri, cadre didactice în poziții de management în centrul universitar timișorean, precum și studenți lideri ai unor organizații de reprezentare studențească. Acest consiliu a fost creat cu scopul de a corela nevoile celor două medii, în folosul studentului.

Strategia pe care propunem în vederea susținerii parteneriatului public - privat sugerează parcurgerea următorilor pași:

1. Realizarea corelării celor două medii la nivel instituțional (interviuri/chestionare pentru mediul de afaceri și chestionare și ateliere cu studenții);
2. Lărgirea și dinamizarea focus grupului pentru ambele medii;
3. Repetarea la 3-5 ani a studiilor de acest gen pentru optimizarea investițiilor educaționale realizate de mediul academic;
4. Maparea acțiunilor principale ale companiilor pe cele 6 mari direcții privind natura investițiilor realizate de mediul de afaceri : (1) **Activități în mediul academic**, (2) **Infrastructură și instrumente/obiecte necesare studiului**, (3) **Finanțări directe**, (4) **Burse private**
5. Promovarea modelelor de bune practici prin conceptul de gamificare;
6. Formalizarea inițiativelor precum Consiliul Educației Colaborative;
7. Crearea unui centru de sustenabilitate și responsabilitate socială care să preia la nivel universitar aceste inițiative și să le implementeze.

Când mintea nu reușește să-și atingă potențialul maxim, fie din cauza lipsei accesului la o educație, fie din alte motiv, societatea suferă ca întreg. De aceea, învățământul superior este esențial. Majoritatea beneficiilor sunt bine stabilite: venituri mai ridicate, șomaj mai scăzut, sănătate mai bună, viață mai lungă, crearea și adoptarea mai rapidă a tehnologiei, criminalitate redusă, toleranță sporită, spirit civic și așa mai departe. Este puțin cunoscut faptul că educația terțiară creează, de asemenea, beneficii substanțiale din punct de vedere fiscal. Deoarece educația terțiară duce la câștiguri mai mari pentru persoane fizice, aceasta conduce, de asemenea, la mai multe venituri fiscale. Mărimea acestui efect poate fi surprinzătoare.

Bibliografie:

Comisia Europeană (2017) Education and Training Monitor 2017 Germany, Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Comisia Europeană (2017) Education and Training Monitor 2017 United Kingdom, Luxembourg: Publications Office of the European Union.

Comisia Europeană (2017) Education and Training Monitor 2017 Finland, Luxembourg: Publications Office of the European Union.

[Servicii oferite de Webgarden](#)
